

Arbitrage: de sleutel tot meer handel

prof. mr.dr. Rieme-Jan Tjittes

Meer handel nationaal/internationaal

- Nationaal: minder volledige vooruitbetaling, maar ‘leverancierskrediet’ ([langere] betaaltermijnen)
- Internationaal: Suriname is rijk aan grondstoffen, talent en – “elk nadeel heeft zijn voordeel” (Johan Cruijff) – SRD is nu goedkoop
- Nationaal/Internationaal: welke effectieve remedie bij niet betalen of indien slechte waren/diensten geleverd?

Effectieve geschilbeslechting vereist!

Vormen van geschilbeslechting

- a) Interne escalatieniveau's (informeel/formeel): 57% geschillen geschikt (QMU 2013)
- b) Mediation
- c) Bindend advies (o.a. expert determination; DRB)
- d) Procedure bij de overheidsrechter (47%)
- e) Arbitrage (47%)

Vormen van geschilbeslechting

Overheidsrechter in Suriname (1)

- Deskundig en onafhankelijk, maar te weinig rechters: vonnis eerste aanleg duurt minimaal 8 jaar en spoedprocedure (kort geding) bijna een jaar
- Gedacht niet-neutraal bij internationale zaken (“thuisfluiters”)
- Starre verouderde procedureregels (W. Rv. uit 1935)
- Geen specifieke materiedeskundigheid (bouw, mining, telecom, etc.)
- Openbaar (probleem: bedrijfsgeheimen; reputatie)

Overheidsrechter in Suriname (2)

- Erkenning en tenuitvoerlegging vonnis in ander land (buitenlands vonnis in Suriname, Surinaams vonnis in buitenland):
 - regel: procedure moet over in ander land
 - uitzondering: erkennings- en tenuitvoerleggingsverdrag

Wat is arbitrage? (1)

- Particuliere rechtspraak (onafhankelijk, onpartijdig; wraking arbiter bij Kantonrechter)
- Institutionele Arbitrage (o.a. SAI, NAI, ICC, AAA) of Ad hoc
- Arbitrage erkend in W.Rv.
- Basis arbitrage: overeenkomst (voor geschil [in algemene voorwaarden/contract] of na geschil [akte van compromis])

Wat is arbitrage? (2)

- Als arbitrage overeengekomen: overheidsrechter onbevoegd
- Soorten zaken: contracten, aansprakelijkheden, eigendom, maar niet: faillissement, echtscheiding (wel afwikkeling huwelijksvermogen), adoptie, erkenning kind, vernietiging besluit rechtspersoon
- Arbitraal vonnis = uitvoerbaar vonnis: executie door deurwaarder (na 'exequatur' = stempeltje overheidsrechter; dit is geen nieuwe behandeling door de overheidsrechter!)

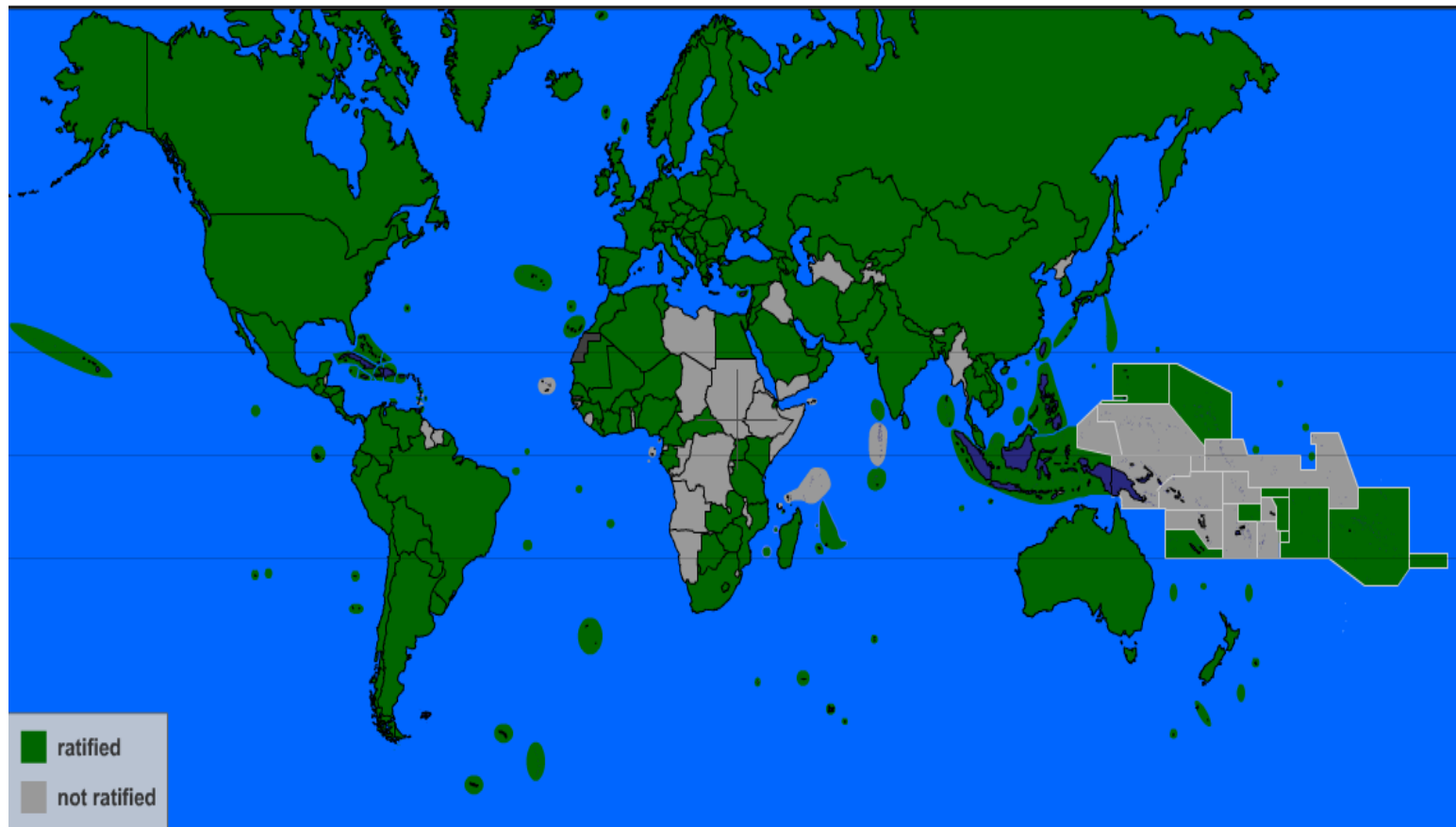
Voordelen Arbitrage (1)

- Neutraliteit bij internationale arbitrage
- Flexibiliteit: procedureregels ter vrije bepaling partijen (Arbitragereglementen bieden veel vrijheid)
- Deskundigheid
- Vertrouwelijkheid:
 - In reglement arbitrageinstituut (art. 6 SAI Reglement 2016)
 - Maar (beperkt): openbare procedure bij overheidsrechter na arbitrage (vernietiging, exequatur) en jaarrekening

Voordelen Arbitrage (2)

- Tenuitvoerlegging ander land:
 - Verdrag van New York 1958 (149 landen o.a. Rusland, China, VAE, en VS, maar niet: Suriname)
 - Verdrag NY: 57% erkenning en tenuitvoerlegging binnen 1 jaar, 14% binnen half jaar
 - 84% arbitrale vonnissen vrijwillig voldaan; 11% na procedure
- Grote klanttevredenheid (73%)

Partijen Verdrag van NY 1958 (149)

Arbitrage – Kosten Instituten

	NAI	ICC	SAI
USD 250.000	E 3.500	USD 8.940	SRD 4.800
(1 arbiter)	E 200 x 1 x 60 uur = E. 12.000	USD 6.440 - 26.898 [gem. 16.668] Tot US 25.608	USD 100 x 1 x 60 uur = USD 6000
	Tot E 15.500	Tot \$ 23.691	Tot \$ 6.960
USD 1 miljoen	E 9.000	USD 21.715 USD 14.627 –	SRD 12.000
(3 arbiters)	E 250 x 3 x 60 u = E 45.000	64.130 [gem. 39.378] (x3) Tot US 139.850	USD 100 x 3 x 60u = \$18.000
	Tot E 54.000	Tot \$ 129.381	Tot \$ 20.400
USD 10 miljoen	E 18.000	USD 57.515	SRD 20.000
(3 arbiters)	E 325 x 3 x 60 u = E 58.500	USD 39.167 – 187.400 [gem 113.284 (x3) Tot US 397.366	USD 100 x 3 x 60u = \$ 18.000
	Tot E 76.500	Tot \$ 367.619	Tot \$ 22.000

Basis arbitrage – Arbitragebeding (1)

(i) Voor ontstaan geschil (compromissoir beding): arbitraal beding in algemene voorwaarden en/of in overeenkomst

Voorbeeld uit SAI Reglement 2016 (ook in andere talen)(zie daar ook voor toevoegingen aan dit beding):

“Alle geschillen, welke mochten ontstaan naar aanleiding van de onderhavige overeenkomst dan wel van nadere overeenkomsten die daarvan het gevolg mochten zijn, zullen worden beslecht door middel van arbitrage overeenkomstig het Arbitragereglement van het Surinaams Arbitrage Instituut.”

Basis arbitrage – Arbitragebeding (2)

(ii) Na ontstaan geschil (akte van compromis) arbitrage overeenkomen, mag ook als al een procedure bij overheidsrechter aanhangig is

Voorbeeld:

“Het geschil tussen partijen omtrent [beschrijving][eventueel: (aanhangig bij [...]) onder rolnummer [...]) zal (verder) worden beslecht door middel van arbitrage overeenkomstig het Arbitragereglement van het Surinaams Arbitrage Instituut.”

Mediation (1)

- Geen wettelijke basis
- Geen beslissing (vonnis), maar partijen lossen zelf geschil op onder leiding mediator
- Mediator stimuleert gesprek tussen partijen (achterhalen werkelijke belangen)

Mediation (2)

- Vooral relevant bij relationele conflicten (familie, buren, bestendige zakenrelaties)
- Vrijwillig: iedere partij kan op ieder moment stoppen
- Geslaagde mediation: schikkingsovereenkomst (dading). Partij kan die niet nakomen. Dan alsnog naar overheidsrechter (tenzij arbitrage overeengekomen)

Deze doks hebben mediation niet helemaal begrepen....

Bindend advies (1)

- Geschilbeslechting en vaststelling (ook zonder geschil)
- Gebaseerd op overeenkomst (dading): partijen komen overeen beslechting geschil of vaststelling aan derde(n) op te dragen
- Geen basis of (procedure)regels in W.Rv.

Bindend advies (2)

- Eindigt niet in vonnis, maar in overeenkomst: bij niet-nakoming alsnog naar overheidsrechter (of arbitrage, indien overeengekomen)
- Ruimere toetsing totstandkoming/inhoud door overheidsrechter dan bij arbitrage
- Praktijk: weinig gebruikt bij geschillen

Surinaams Arbitrage Instituut in 2016

- Opgericht in 1954
- Heractivering in 2014: aantal cases afgehandeld sindsdien
- Activiteiten:
 - Arbitrage
 - Mediation
 - Bindend advies
- April 2016: nieuw Arbitragereglement, Mediation Reglement, Bindend Advies Reglement: kwaliteit, snelheid en efficiency

Surinaams Arbitrage Instituut in 2016

- Up-to-date Reglementen (april 2016): efficiënte arbitrage
- Samenwerking o.a. met NAI (kennis delen)
- Deskundig en toegewijd bestuur SAI
- Werken aan kwaliteit arbiters: arbitragecursussen (Basiscursus Arbitrage [2014], Cursus Arbitrale vonnissen maken [2015])
- Rechterlijke macht staat positief tegenover arbitrage e.a. (goed overleg)

SAI: voor al uw deskundige, snelle en efficiënte geschilbeslechting!

Contactgegevens

prof. mr. dr. Rieme-Jan Tjittes

Arbiter | Commerciële contracten | Cassatie

BarentsKrans N.V.

Lange Voorhout 3

2514 EA te Den Haag

riemejan.tjittes@barentskrans.nl

+31 (0)70 376 0789